

Stutt frágreiðing frá Grønlandssendinevndini august—september 1949

Í juli mánaði vendi Føroya Fiskasøla sær saman við vinnufelögunum til Lögting og Landsstýri um at fáa viðmæli til, at ein sovorðin sendiferð varð gjörd og at Lögting lat ein mann fyri tingið vera við í sendinevndini. Vit skutu uppá, at Landsstýrið fyri fiskivinnuna kom við.

Lögtingið viðgjörði málið og viðtók, at biðja Kr. Djurhuus, landsstýrismaður, um at umboða Lögtingið á sendiferðini. Av tí sendinevnd frá figgjarnevndini ríkisins kom til Føroya, tá ið sendinevnd okkara skuldi fara, hevði landsstýrismaðurin ikki høvi til at fara til Grønlands. Í brævi til Lögtingið gevur landsstýrismaður Kr. Djurhuus málinum sitt besta viðmæli.

Sum sagt frá í tí brævi, Føroya Fiskasøla og vinnufelögin sendu Lögtinginum varð skilað til, at sendinevndin skuldi kanna möguleikarnar fyri

at byggja bryggju á mest hóskaði plássi,
at seta upp ymsar kranar,
at byggja goymslulúð til saltfisk og salt og til kol, serliga til okkara trolarar, tangar til olju, frystihús til agn o.a.
at búgva út mekaniskan verkstað o.a.

Limir sendinevndinar vóru

D. Klein fyri Føroya Fiskimannafelag.
L. Waagstein fyri Felag feroyskra trolaraeigara,
D. Niclasen fyri Færøernes Rederiforening,
J. C. Johannesen fyri Lf Føroya Fiskasølu.

Føroya skipara- og navigatørfelag var væl huga fyri málinum, men kundi ongan mann senda.

Sum teknikarar tók sendinevndin

Johs. Petersen, verkfrøðing og Chr. E. Lamhauge, »

Roynt varð at biðja Anton Djurhuus, verkfrøðing, fara við okkum til Grønlands. Hann hevði ikki høvi til at koma, men visti okkum á stjóran fyri Saabye & Lerche, sum var í Grønlandi. — Samtykt var at biðja stjóra Osv. Andersen, verkfrøðing, um at vera okkum til hjálpar í Grønlandi, Djurhuusar vegna.

Ferðin til Grønlands.

Farið var við s.t. Jóannes Patursson.

Ætlanin var at Osv. Andersen skuldi koma umborð í Julianchaab. Vitingu í Julianchaab

buktini fyrsta dómi uppá teir trupulleikar, okkara fiskiför arbeiða undir í Grønlandi. Ísurin var so nógvur at tað var heilt ógjörlikt at koma meira enn 30 fjórðingar at landi.

Ætlanin var eisini at fara inn í Ravens Storö. Ísurin har forðaði fyri hesum.

Aftaná at hava siglt í 5½ samdögur komu vit til Føroyingahavnina 29. august kl. 19 gmt.

Nevndin vitjaði beinanvegin umboðsmannin fyri Grønlands Styrelse, kontrollør Möller og segði honum frá endamálinum, sum sendinevndin hevði. Hann lat okkum vita av hvørji öki, ið vóru latin til aðrar.

Næsta dag — týsdag — kom kommandør de Lichtenberg saman við tí fung. landsfútanum í Godthaab til Føroyingahavnina fyri at heilsa uppá okkum og fáa lagt til rættis flutningin í Grønlandi og möguliga heimferð.

Vit gjördu nógvar kanningarferðir runt í Føroyingahavnini. Okkum dæmdu væl tað plássið í tí innara parti av firðinum sum tað dansk-norska felagið A.S. Grønlands Handels- og Industri Kompagni (Asgrico) hevði fingið, men tað var so farið og onnur hóskaði byggilendi vóru ikki at finna í hesum fjórðinum, sum er ógvuliga víður og djúpur. Vit kannaðu síðan tann útlara fjórðin ógvuliga gjølla og samdust um nökur ávis öki, sum kundu haldast nýtilig til endamálið. Hesin partur av Føroyingahavnini er tann, sum Føroyingar vanligar hava nýtt og her er góður ankarbotnur, og tað livur á öllum ættum. — Landöki harafturimóti er berir klettir og slætt byggilendi fæst bert við spreinging.

Nógv føroysk fiskiskip vóru inni í Føroyingahavnini, meðan vit vóru har, fyri at taka fisk og olju umborð og hála vatn. Fiskurin, ið lá ymsastaðni í Føroyingahavnini mátti fáast umborð í bátum, oljufötini vóru sleipaði til skipini og vatn var tikið í tunnum og seglum. Töm oljuföt í túsindvis slóðast um alla Føroyingahavnina.

Av tí vit kundu siggja eru umstøðurnar hjá teimum feroysku fiskiskipunum út av lagi vánaligar og stórar tórvur er á, at ein broytan kemur sum skjótast.

Vit hava tosað við nógvar skiparar og fiskimenn á vegnum og í Føroyingahavnini. Allir vóru á einum máli um, at tað var neyðugt at okkurt varð gjørt. Ov nógv tíð var burtur-

spilt tá ið salt, vatn og olju skuldi farest umborð. Tá ið fiskur skuldi landast, varð ofta neyðugt at biða í dagarvis — dómi vóru uppá 8—10 dagar fyri at koma av við fisk til dampara. Teir nevndu eisini agnspurningin. Fleiri av skipunum hövdu — sum teir sögdu — »tiggað« sær agn hjá dansk-norska felagnum. Eftir hvat varð sagt okkum, má roknast við, at fleiri og fleiri skip ganga yvir til linuveiði. Tí er avgjört neyðugt at hava frystihús í landi.

Úrslitið av okkara kanningum kann gerast soleiðis upp

Vit fara beinanvegin undir at gera uppskot til Lögting og Landsstýri um úthyggjan av Føroyingahavnini.

Verkfrøðingarnir hava mált upp og nivellerað. Samstundis sum teir gera eitt skitseprojekt, arbeiða aðrir í sendinevndini uppá eitt uppskot til finansiering av úthyggjgini.

Neyðugt er, at Lögting og Landsstýri samráðast við Statsministeriet og Grønlands Styrelse um

tey rættindi sum Føroyingar hava, um vit úthyggja Føroyingahavnina, og allar teir spurningar, sum standa í samband við úthyggjgina.

Sendinevndin hevur eisini vitjað Tovkussak, har havnin og anleggjið hjá Claus Sørensen varð gjølla kanna. Umstøðurnar í Tovkussak vóru ikki góðar til úthyggjan og ankarplássið var ov lítið.

Danska marin- og hertenastan í Grønlandi vóru ógvuliga beinasamir við flytan bæði við skipi og flogfari.

Sendinevndin, sum búði á føroyska sjómannsheiminum í Føroyingahavnini, var væl fagnað har. — Missionerurin og frú hansara gera eitt ógvuliga gott og tørvandi arbeiði.

BARNAHJÁLPIN

NÝGGJ OLJUSØLA Í FØROYUM

Fra 1. september 1949 hevur Handilspartafelagid Esso við hr. Esmar Fuglø sum stjóra yvirkikið einkarsøluna í Føroyum av Essoverunum: benzin, petroleum, solarolju, smyrjolju og øðrum.

Vid tangum í Tórshavn, Klakksvik, Kongshavn, Vestmanna, Servági, Tvøroyri og Vági og harafturat landstýrisins tangum í Søldarfirði hevur Esso goymslurúmd fyri meiri enn 15 milliónum litrum tilsamans. og svarar hetta til eitt ársbrúk av benzini, petroleum og brennolju.

Esso verurnar, ið verða seldar um allan heimin, hava vunnið sær gott undomi fyri góðsku, sum er úrslitið av starvi gjøgnum nógvar ár í sambandi við oljuframleiðslu, og verkfrøðingar og serkenir vísinda menn arbeiða stóðugt við at bota enn meiri um góðskuna.

HANDILSPARTAFELAGID ESSO

A SIGN OF QUALITY — A SYMBOL OF SERVICE

TELEFON 288 . TELEGRAMMADRESSA: ESSO

Skipafelagið Føroyar

Telefonir 209 171 274

Tórshavn